

Központi Statisztikai Hivatal
Országos Statisztikai Tanács és a
Nemzeti Statisztikai Koordinációs Testület

Az Országos Statisztikai Tanács (OST) és a Nemzeti Statisztikai Koordinációs Testület (NSKT) 2024. május 6-ai együttes ülésének emlékeztetője

Jelen vannak:

- az Országos Statisztikai Tanács tagjai vagy helyetteseik,
- a Nemzeti Statisztikai Koordinációs Testület tagjai vagy helyetteseik,
- Dr. Kincses Áron, a KSH és az NSKT elnöke,
- Horn Dániel, az OST elnöke,
- Dr. Valkó Gábor, a KSH elnökhelyettese, OST tag,
- Dr. Kelemen Rita és Bóday Pál, a KSH elnöki tanácsadói,
- a KSH főosztályvezetői vagy általuk delegált munkatársak,
- az OST Titkárság és az NSKT Titkárság munkatársai.

Dr. Kincses Áron a Központi Statisztikai Hivatal és az NSKT elnöke 13 órakor köszöntötte a résztvevőket. Ezt követően felkérte **Horn Dánielt, az OST elnökét**, hogy vezesse le a két testület együttes ülését.

Horn Dániel felkérte a résztvevőket az ülés napirendjének elfogadására, majd kérte, hogy aki nem ért egyet a napirenddel, jelezze azt. Észrevétel nem érkezett, a tagok által elfogadottnak minősült a napirend.

Az ülésen megbízólevelek átadására került sor az új OST-tagok részére:

1. Molnár Karolina asszony részére a Belügyminisztérium képviselőjében, aki helyett dr. Ruffy-Varga Gábor vette át a megbízólevelet,
2. Csépe Zsuzsanna asszony részére a Közigazgatási és Területfejlesztési Minisztérium képviselőjében és
3. Dr. Bói Loránd úr részére az Építési és Közlekedési Minisztérium képviselőjében.

Az ülésen megbízólevél átadására került sor az új NSKT-tag részére:

1. Kálló Krisztián úr részére a Legfőbb Ügyészség képviselőjében

1. napirendi pont: Az OST- NSKT 2024. évi munkatervének ismertetése

Előterjesztő: dr. Zavagyák Andrea, a KSH osztályvezetője

Elmondta, hogy ahogyan minden évben, idén is felkérték az NSKT és OST tagjait arra, hogy tegyenek témajavaslatokat a 2024. évi munkaterv kialakításához. Olyan témajavaslatokat vártak, amelyek a testületek tagjait érdeklik és a hivatalos statisztikával kapcsolatosan fontosnak tartanak.

Beszámolt arról, hogy a tavalyi évben lezajlott Peer Review során is kiemelt téma volt, hogy az OST miként tud jobban bekapcsolódni a statisztikai munkába. Emiatt is fontos, hogy a Testületek mondjanak véleményt, és fogalmazzanak ötleteket azzal kapcsolatban, hogy milyen témák érdeklik őket.

Röviden bemutatta a beérkezett javaslatok alapján összeállított éves munkatervet, amelynek alapján kifejtette, hogy az ülés napirendje között szerepel az online pénztárgép és online számlaadatok statisztikai és elemzési célú felhasználása KSH-n belül; a szeptemberi ülésen az OSAP tervezetének elfogadása lesz a fő téma, illetve a 2023. évi OSAP teljesülésnek az ismertetése, és ekkor kerül bemutatásra a TEÁOR'25 átállásával kapcsolatos előrehaladásról szóló tájékoztatás is. Az év végi ülésen kerül bemutatásra a „Miből élünk” felvétel az MNB-vel közös előadása, illetve a népszámlálással kapcsolatosan beérkezett témajavaslatok is felkerültek a munkatervre.

Kiemelte, hogy ez egy tervezet, és kérte a megjelenteket, hogy az év folyamán bármikor tegyenek javaslatot a napirendi pontok bővítésére, és legyenek aktív résztvevői az előadásoknak.

2. napirendi pont: Tájékoztatás az Európai Unió Tanácsa 2024. második félévi magyar elnökségével kapcsolatos feladatok ellátására való felkészülésről (Statisztikai Munkacsoport)

Előterjesztő: Ménesi Éva, a KSH munkatársa

Előadásának első részében bemutatta az Európai Unió Tanács Elnökségének intézményét.

Ismertette, hogy az Európai Unió Elnökségének intézménye a Tanácsi munkacsoportok elnökségét jelenti, mely egyfajta ügyvivői feladat, amit az adott ország fél éven keresztül lát el. 2009-től a Lisszaboni megállapodástól kezdődően jött létre az elnökségi triók intézménye. Három tagország alkot egy egységet, és 18 hónapra vonatkozó időszak alatt látják el közösen a feladatokat.

Jelenleg a belga elnökség van soron a Spanyolország, Belgium és Magyarország trióból. A trió közös programja leginkább az európai szabályozásban a nemzeti statisztikai hivatalokat érintő területek hangsúlyossá tételét célozza. Fontos, hogy a szabályozások minél jobban vissza tudják tükrözni azokat a speciális igényeket, amelyek a nemzeti statisztikai hivatalok részéről jelentkeznek, mint például a közös európai adattér, illetve az adatkormányzás. A trió a modernizáción túl ezekre a témákra építi fel a programját. A magyar soros elnökségre 2024. július 01. és 2024. december 31. között kerül sor.

Ezt követően rátért a Statisztikai Munkacsoport bemutatására. Elmondta, hogy a munkacsoport feladata minden, a statisztikát érintő jogszabály folyamatos áttekintése, véleményezése. Fő együttműködő partnerei az ECOFIN Tanács és az Európai Központi Bank. Ezt követően röviden ismertette a statisztikai jogszabályalkotás folyamatát.

Előadását a két jelenleg is folyamatban lévő „az ESOP- Európai népesség- és lakásstatisztika”, valamint az „LMB -Vállalkozások munkaerőpiaci statisztikái” dossziék bemutatásával folytatta. Elmondta, hogy az ESOP a 2030-as népszámlálás jogi alapját teremti meg. Azért szükséges új jogszabály, mert az idő múlik, a környezet változik, és más igények merülnek fel jellemzően a felhasználói oldalról, illetve az adatkörnyezet is változik, az a forrás, ahonnan adatokat lehet gyűjteni. Bemutatta a dosszié tárgyalási folyamatának főbb állomásait, és kiemelte, hogy – ahogy minden Elnökségnek – Magyarországnak is célja lesz a jogszabály elfogadása.

Az „LMB-Vállalkozások munkaerőpiaci statisztikái” dosszié, egy új keretjogszabály lesz. Három jogszabály már létezik a munkaerőpiaci statisztikák területén a munkaerőköltségek, keresetek, beleértve a nemek közötti bérszakadék számítását, és az üres álláshelyek statisztikáit. Eddig ezek külön jogszabályok voltak és ezután egy nagy keretjogszabály alá fognak tartozni, amely igyekszik beépíteni az új adatigényeket is.

Ezt követően ismertette a magyar Elnökség során a Statisztikai Munkacsoportban tervezett programot. Elmondta, hogy az Európai Unió Ügyekért Felelős Minisztérium koordinálja a teljes munkát, illetve szoros kapcsolat van a brüsszeli Magyar Állandó Képvislettel. Alapvetően hat ülést terveznek. Az első ülésnap 2024. július 17-én online vagy személyes jelenléttel lesz megszervezve.

Bemutatta az Elnökség további programját:

- 2024. szeptember 12-13. Balatonfüred: a statisztikai hivatalok csúcsvezetőinek részvételével áttekintésre kerülnek az európai statisztikai rendszer előtt álló kihívások;
- 2024. október 24.: Statisztikai világnap konferencia;
- 2024. december közepén lesz az Elnökségi staféta átadása Lengyelország részére.

Dr. Kincses Áron kiegészítésként elmondta, hogy az ESOP-jogszabállyal összefüggésben az volt a tárgyalási alap, hogy a Bizottságban észlelték, hogy a tagállamokban lezajlottak a népszámlálások, és az a javaslat merült fel, hogy a népszámlálásokból a legnehezebb és legösszetettebb kérdésekre vonatkozóan a statisztikai hivatalok kvázi népszámlálás szintű adatokat szolgáltatassanak negyedévente. A statisztikai hivatalok jelezték, hogy ilyen adatokat nem tudnak előállítani, de másfajta igen, néhány évente, aminek azonban az a következménye, hogy esetlegesen két különböző népesség szám jelenik meg. Ennek a kérdésnek a megoldása lesz a feladat, hogy mi az, amit az egyik fél, és mi az, amit a másik fél tud engedni, és hogyan lehet népszámlálásszerű adatokat adni nem negyedévente, hanem évente vagy két évente, és melyek azok az adatok, amelyeket tudnak a tagállamok adni, melyek azok, amelyeket nem.

Dr. Lajtai György az NGTT munkavállalói oldal képviselőjében, az előadásban ismertetett „LMB - Vállalkozások munkaerőpiaci statisztikái” dossziéval kapcsolatosan tett fel kérdést. Elmondta, hogy ez egy európai uniós irányelvhez kapcsolódik, melyet tavaly fogadtak el a nemek közötti indokolatlan bérkülönbségek megszüntetéséről, illetve a bérek átláthatóságáról. Ismertette, hogy terveik között szerepel, hogy minta projekteket indítanak néhány nagyvállalatnál szakszervezeti, munkaadói és üzemi tanácsi részvételrel. Kérdése, hogy vannak-e olyan tartalmi részei ennek a magyar elnökség által menedzselt témának, amelyről érdemes lehet konzultálni a Központi Statisztikai Hivatallal.

Janák Katalin (KSH képviselőjében) a kérdésre válaszolva elmondta, hogy keretjogszabályról van szó, ami a meglévő jogszabályokra épül. A meglévő jogszabályok lényegében megmaradnak, kiegészül a keresetstatisztika tevékenységi köre, illetve a kkv-ra is ki fog terjedni a felvétel. Természetesen továbbra is szívesen állnak rendelkezésre a konzultáció lefolytatásában.

3. napirendi pont: Tájékoztató az Országos Statisztikai Adatfelvételi Program 2025. évi tervezéséről

Előterjesztő: dr. Zavagyák Andea, a KSH osztályvezetője

Elmondta, hogy az Országos Statisztikai Adatfelvételi Program (OSAP) 2025. évi tervezése május elején indul. Az első körnek a zárása május 31-én lesz, amikor is megküldik a KSH főosztályai és a HSSz tagjai az észrevételeiket, módosítási javaslataikat az OSAP-ban elrendelt adatfelvételeikkel kapcsolatban. A beérkezést követően összesítésre kerülnek az adatok, és június 28-án újabb véleményezési körre kerül sor, amelynek a végdátuma július 26. Ekkorra várja vissza a KSH a második körös észrevételeket.

Kihangsúlyozta, hogy a májustól július végéig tartó tervezési időszakban a KSH szakfőosztályai KSH-n belül és a HSSz tagjai egymással is egyeztessenek a különböző adatfelvételek kapcsán.

A második körös észrevételek összesítését követően augusztusra összeáll egy viszonylag stabilnak mondható OSAP-tervezet, amit szeptember elején először a KSH Vezetői Testülete megtárgyal, és ezt követően kerül megküldésre írásbeli véleményeztetésre az NSKT és OST tagjainak. Szeptember végén kerül megrendezésre a következő OST-NSKT ülés, ahol megtárgyalásra és elfogadásra kerülhet a teljes OSAP tervezete.

Elmondta, hogy ezt követően ketté válik a folyamat, és a kormányrendeleti tartalom október elejével kerül a Kabinetirodához, hogy elinduljon a jogalkotási folyamat. A november 30-a jogszabályban rögzített dátum, ameddig legkésőbb meg kell jelennie az OSAP Korm. rendeletnek, amely az adatgyűjtéseket tartalmazza.

Ismertette, hogy a legvégső dátum december 15., amikor a teljes OSAP megjelenik a KSH honlapján.

Felhívta a figyelmet az egymás közötti egyeztetések fontosságára, illetve arra, hogy a HSSz tagjainál továbbra is kiemelt cél az adminisztratív tehercsökkentés.

Zárásként elmondta, hogy az eddig használt megszemélyesített nyilvántartó lapok helyett egy egységes, szerkeszthető, saját szervezetre szűrhető Excel kerül kiküldésre. A sablon nyilvántartó lap az új elrendelésekhez azonban megtartásra kerül.

Elmondta, hogy továbbra is kiemelt cél az adminisztratív tehercsökkentés. Minél kevesebb adatgyűjtés legyen, illetve több másodlagos adatforrásból próbáljanak meg adatot átvenni, amit fel tudnak használni statisztikai célra. Ez a törekvés megvalósulni látszik, mert az adatgyűjtések száma csökkenő tendenciát mutat, ezzel párhuzamosan az adatátvételek száma pedig növekszik.

Az adatátvételeknél kiemelte, és kérte a HSSz tagjainak támogatását és együttműködését, hogy az általuk kezelt adminisztratív nyilvántartásokból származó adatokra épülő adatátvételeket, amennyiben a KSH vagy egyéb HSSz tag igénybe szeretné venni, akkor támogassák őket abban azzal, hogy át is adják az adatokat részükre.

Dr. Kincses Áron hozzászólásában elmondta, hogy szeretné, hogy a jövőben csökkenjen az adatszolgáltatói teher, mert az jelenleg magas. Ennek érdekében az adatgyűjtések kiváltására az adminisztratív forrásokat kívánja a KSH használni. Megköszönte azon szervek munkáját és hozzáadott értékét, akik lehetővé teszik, hogy például az online pénztárgép adatokat a Hivatal fel tudja használni, hiszen ez a jövő.

Elmondta, hogy a kérdőívek addig lesznek fenntartva, amíg nem lehet kiváltani adminisztratív adatforrásokból, vagy azokat a részeit tartják fent, amiket nem lehet kiváltani. Az adatgyűjtések arányának ugyanakkor folyamatosan csökkennie kell. Ennek érdekében megújításra kerül az adminisztratív terhek mérése. Jövőre ennek eredménye, azaz, hogy mekkora a statisztikából származó teher, a KSH honlapján is megjelenik.

4. napirendi pont: Online pénztárgép és online számlaadatok statisztikai és elemzési célú felhasználása (KSH tapasztalatok)

Előterjesztő: Gilyán Csaba a KSH főosztályvezetője

Előadását azzal kezdte, hogy az már elhangzott a korábbi előadásokban, hogy az adminisztratív adatok felhasználása milyen fontos, amelyek használatával az adatszolgáltatói terhek csökkentését kívánják folyamatosan elérni. Azonban az, hogy hogyan történik egy adminisztratív adat felhasználása, az egy komplex folyamat. Ezt követően ismertette ennek a folyamatát. Elmondta, hogy első körben a szakstatisztikai terület értesül egy új nyilvántartás vagy adatbázis létrejöttéről, amelyet követően a KSH jelzi az adatgazda felé, hogy az adatra statisztikai célból szüksége lehet. Az egyeztetési folyamat vége egy együttműködési megállapodás megkötése, és ez alapján megkezdődik az adatok átvétele és azok felhasználására való felkészülés. Először az

aggregátumokat próbálja vizsgálni a szakstatistikus, hogy egyáltalán van-e kapcsolat a vizsgált és az eddig adatgyűjtéssel mért adatállomány között. Ideális esetben a folyamat vége, hogy kiváltható részben vagy egészben az adatgyűjtés.

Elmondta, hogy a NAV és KSH között is létezik együttműködési megállapodás, melynek alapján nagyon sok adatot vesz át a Hivatal. Több mint 50 adatátvétel érkezik a NAV-tól a KSH-ba, amelyeket az összes szakstatistika felhasznál valamilyen módon.

Ismertette, hogy a kasszaadatok, az online számlaadatok átvételéért a KSH-n belül az Általános gazdaságstatisztikai főosztály felel. Az átvett adatokat adatbázisba teszik, feldolgozzák, adathiányokat, pótlásokat végeznek el és ha az adat statisztikai célú felhasználásra befogadható, akkor megjelenik az adatállomány a KSH adatbázisaiban.

Az online kasszaadatok, az online kasszarendszer 2015-ben állt fel, és vált kötelezővé a kiskereskedelem számára annak használata. Innentől kezdve a KSH megszervezte az adatátvételt a NAV-tól. A cél az volt, hogy minél nagyobb részben ki lehessen váltani a havi kiskereskedelmi statisztikai adatfelvételt.

Elmondta, hogy a célhoz kötöttség nagyon fontos az adatátvételeknél. Itt az volt a cél, hogy a havonta publikálható kiskereskedelmi gyorstájékoztatót illetve az EUROSTAT-nak kiküldendő adatokat össze tudják állítani és az adatgyűjtés kiváltható legyen. Az adatgyűjtés egy hónapot figyelt meg, a célhoz kötöttséget az jelentette, hogy az online kassza adatokat havi aggregátumban vették át, méghozzá pénztárgépre aggregálva, ahol minden egyes pénztárgép egy sort jelentett.

Az átvett online kassza adatokat a nemzeti számla is használja a becsléseinél a kiskereskedelemre és a vendéglátásra. A távoli cél az volt, hogy akár árindexeket is tudjanak számolni és fogyasztást is lehessen becsülni az adatállományból.

Az eredeti adatátvétel egy havonta pénztárgépre aggregált adatátvétel volt. Nem jelentek meg a tételek, tehát az, hogy milyen árut vásároltak meg a boltokban. Ahhoz, hogy árindexet vagy fogyasztást lehessen becsülni, ahhoz ezekre az adatokra szükség lenne, azonban azt, hogy ezeket az adatokat egy az egyben átvegye a Hivatal, annak az óriási kapacitásigény miatt nincs értelme.

Ezért célszerű az adatok fizikai átvétele helyett valamilyen egyéb módon hozzáférni az adatokhoz. Ennek egyik módja az volt, hogy szűkített adatállomány került átvételre, négy nagyobb élelmiszer kereskedelmi láncra vonatkozóan három évre visszamenőleg. A fő cél az volt, hogy gépi tanulással megpróbálják a termékeket valamilyen módon beazonosítani. Jó eredményt értek el, viszont nem fedte le a teljes sokaságot. Időközben a NAV-nál megalakult a Mesterséges Intelligencia Munkacsoport, amelyben a KSH is részt vesz. Az itt megvalósuló fejlesztések révén ebben a témában is tovább tud majd a hivatalos statisztika lépni.

Elmondta, hogy az online számlaadatátvétel esetében – amely az OPG-rendszerénél később lett kifejlesztve – a KSH nem havi aggregátumokat vesz át, hanem tranzakciós szintre aggregált adatokat. Ismertette az online számlarendszer működését az adatszolgáltatói oldalról nevezetesen azt, hogy két szervezet megállapodik, szerződést kötnek. Ez alapján az egyik szervezet számlát bocsát ki, amit a másik befogad, és az online számlarendszerben megjelenik adott időponttal és teljesítési dátummal a számla. Ezeket az adatokat veszi át a KSH. Azonban elmondta, hogy kapacitáshiány miatt, azt, hogy mit tartalmaz tétel szinten egy adott számla már a KSH sem kapja meg, olyan nagy méretű lenne az adatállomány, amit át kellene venni.

Az online számlaadatok átvételével kapcsolatban kiemelte, hogy miután az adatbázisba töltés megtörtént, és az adatállomány „viselkedését” megismerték, akkor a KSH Általános gazdaságstatisztikai főosztály, Kiemelt adatszolgáltatók osztálya egy workshopot szervezett annak érdekében, hogy minél szemléletesebben bemutassák, ismertessék a különböző szakstatisztikai területeknek az online számlarendszerben rejlő szakstatisztikai lehetőségeket, hogy milyen adatokat lehet megtalálni és milyen gyakorisággal. Az már látható,

hogy nagyon sok statisztikai terület használja az adatokat, azonban egyelőre teljes adatgyűjtés kiváltása még nem valósult meg. Bizonyos szakstatisztikai területekhez kötődő részek becslése esetén már nagyon jó előrehaladás történt, például a nemzeti számla, járóbeteg szolgáltatás, egészségügy területén.

Elmondta, hogy az online kasszaadatok köre volt az első, amelyet a KSH adatgyűjtés kiváltására felhasznált. 2019-ben döntött a KSH arról, hogy átáll az új módszertanra, az online kasszaadatok segítségével tulajdonképpen t+10 napra kerültek átvételre az adatok a NAV-tól. Az eredmény az lett, hogy sokkal részletesebb területi adatokhoz jutottak, a lefedettség teljes, a revízió mértéke jóval kisebb lett, az adatszolgáltatói terheket pedig 80 %-kal sikerült csökkenteni, de azért nem teljeskörűen, mert az online kereskedelem nem része az online kasszarendszernek. Amikor kialakításra került az új módszertan, akkor még az online számlarendszer fejlesztés alatt volt. Az elkövetkező évek fejlesztési iránya lehet, hogy teljeskörű legyen az adminisztratív terhek csökkentése, és lényegében kiváltásra kerülhet az online kasszaadatok felhasználásával a teljes kiskereskedelmi adatgyűjtés. A régi módszertan alapján csak régiós szintű adatokat tudott publikálni a Hivatal, azonban az új módszertannal részletesebb területi adatokat tudnak előállítani, ennek köszönhetően havi gyakorisággal, megyei szintű adatokat publikál a KSH.

Ezt követően bemutatta és ismertette az online pénztárgépek volumenbecsléssel történő felhasználását, valamint az online számlaadatok felhasználását a KSH-ban, ábrák segítségével.

Végezetül Dr. Kincses Áron elmondta, hogy 2024. április 30-a óta a Központi Statisztikai Hivatal a GDP-t hamarabb publikálja az addig megszokottnál. 2024 első negyedétől kezdődően 15 nappal korábban, a tárgyidőszak végét követő 30. napon teszi közzé a bruttó hazai termék (GDP) adatait. A KSH ezzel a gyorsabban elérhető, de mégis megbízható GDP-adatok iránti felhasználói igényekre reagál. A Hivatal stratégiai célja a piacra kerülési idők csökkentése, ezáltal a felhasználói elégedettség növelése.

Budapest, Időbélyegző szerint

Horn Dániel
az OST elnöke

dr. Nemezc Gabriella
az OST titkára

dr. Nagy Eszter
az NSKT titkára

Dr. Kincses Áron
az KSH elnöke

Az emlékeztetőt kapják:

Dr. Kincses Áron, a KSH elnöke

Dr. Valkó Gábor, a KSH elnökhelyettese, OST tag

Dr. Tóth Szabolcs Ferenc, a KSH elnökhelyettese

Ádám Dénes, a KSH elnökhelyettese

az OST és NSKT tagjai és állandó meghívottjai